

ויקח קרח ... ואון בן פלת
קרח טז, א.

חכמת נשים בנתה ביתה

אודות כללות הסיפור דמחלוקת קורח - איתא בגמרא^[1] ומדרש^[2] : "היינו דכתיב^[3] חכמות נשים בנתה ביתה - זו אשתו של און בן פלת, ואולת בידה תהרסנה - זו אשתו של קורח".

הגמרא מספרת שמחלוקת קורח נגד משה רבינו היתה בהשפעתה של אשתו - "אתתיה דקורח אמרה ליה כו". - אשה טפשה ("אולת") היתה אשתו של קורח, ולכן שכנעה אותו לחלוק על משה רבינו.

ולאידיך - "און בן פלת אשתו הצילתו" : אשתו של און בן פלת היתה חכמה ("חכמות נשים"), ולכן, למרות שבתחילה היה מראשי ההולכים אחר עצתו של קורח להשתתף במחלוקתו נגד משה רבינו, ועד כדי כך שנשבע להם שאם יקראוהו ילך עמם - הנה בהשפעתה של אשתו חזר בו ונמנע להמשיך במחלוקת, "אשתו הצילתו", על ידי זה שפעלה עליו - על פי שכל, בדרכי נועם ודרכי שלום - שיחזור בו, ונתנה לו עצה כיצד להפטר משבועה זו (כמסופר שם בארוכה), ועל ידי זה ניצל ולא נאבד ביחד עם קורח ועדתו. ולכן, עליה נאמר "חכמות נשים בנתה ביתה", מכיון שבחכמתה הצילה את בעלה וכל ביתה.

...הסיבה שהניאה את אשתו של קורח להשפיע ולפעול עליו לחלוק על משה רבינו היא - תכונת הגאווה.

אשתו של קורח הכירה במעלותיו של קורח - היחוס שלו, ועוד מעלות, שהיו אמנם מעלות אמיתיות, ולכן ניתנו לו עניני קדושה מיוחדים, כפי שאמר לו משה רבינו: "ויקרב אותך גוי"^[4], "לעבוד את עבודת משכן ה' ולעמוד לפני העדה לשרתם"^[5]; היא שכחה - אבל - דבר עיקרי וחשוב ביותר, שכל מעלות אלו אינם באופן ד"כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה"^[6], כי אם מה שניתן מהקב"ה, "ה' אלקיך . . הוא הנותן לך כח לעשות חיל"^[7], ומכיון ששכחה דבר זה, עוררה אצל קורח את רגש הגאווה, ובהתאם לכך - פעלה עליו שידרוש גדולה לעצמו ויחלוק על משה רבינו.

דלכאורה - תמוה ביותר: היתכן שיעלה על דעתם לחלוק על משה רבינו, "משה אמת ותורתו אמת"? - אלא מאי, רגש הגאווה היה ה"שוחד" שעיוור את עיניהם, שכן, תכונתו של ה"שוחד" היא - "השוחד יעור פקחים"^[8], כולל "קורח" ש"פיקח היה"^[9].

אשתו של און בן פלת - לעומת זאת - הכירה אף היא במעלותיו של בעלה, כפי שידע קורח אודות מעלותיו, שלכן בחר בו קורח להיות בין העומדים עמו בראש המחלוקת, ובודאי ידעה אשתו [שהיתה חכמה - "חכמות נשים"] אודות מעלותיו, אבל ביחד עם זה ידעה את האמת שמעלות אלו ניתנו על ידי הקב"ה, ולכן, ידעה שיש להשתמש במעלות אלו בהתאם לרצונו של הקב"ה - על פי הוראות התורה, ומכיון שכן, הרי כאשר התורה אומרת שפלוגי צריך לשמש בתפקיד מסויים (ולא בתפקיד נעלה יותר), הרי בודאי שזוהי טובתו האמיתית ואושרו ושכרו האמיתי, הן בגשמיות והן ברוחניות, ואין לו לדרוש גדולה לעצמו.

זהו איפוא ההבדל בין שתי הנשים: אשתו של קורח עוררה אצל בעלה את רגש הגאווה והשאפה לדרוש גדולה לעצמו, ואילו אשתו של און בן פלת טענה להיפך - שיש לנצל את המעלות שניתנו מהקב"ה באופן המתאים, ואין לדרוש גדולה לעצמו, שכן, כאשר הדבר הוא היפך הוראת התורה - לא תצמח טובה מגדולה זו, ואדרבה - קיימת מציאות של "עושר שמור לבעליו לרעתו"^[10], כאשר

היצר הרע משתמש בזה באופן בלתי-רצוי, כפי שאכן היה אצל קורח : "עושר שמור לבעליו לרעתו .
זו עשירו של קורח"^[11] ("שעל ידי רוב ממונו נתגאה ונטרד מן העולם"^[12]).

...מפרשת השבוע יש ללמוד את גודל כחן של נשי ובנות ישראל, שבהן תלויה הנהגת הבית כולו, כך
שבכחה של כל אשה ובת בישראל לבנות את ביתה "חכמות נשים בנתה ביתה", היינו, שכאשר
הנהגת האשה בחיי היום-יום היא על פי חכמת התורה, אזי בונה היא את ביתה - בנים ובני בנים עד
סוף כל הדורות, ועד שהנהגתה משמשת "דוגמא" לדורי דורות, בכל המקומות ובכל הזמנים.

- [1] סנהדרין ק', א.
- [2] במדב"ר יח, כ. תנחומא שם י.
- [3] משלי יד, א.
- [4] פרשתנו טז, י.⁴
- [5] שם. ט.
- [6] עקב ח, יז.
- [7] שם יח.
- [8] משפטים כג, ח.
- [9] פרש"י פרשתנו שם, ז (מתנחומא שם ה).
- [10] קהלת ה, יב.
- [11] פסחים קיט, א.
- [12] פרש"י שם

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעי"נ הרב גבריאל נח זוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צבייה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה